

СУТНІСТЬ КРЕАТИНИХ ІНДУСТРІЙ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

О.В. Черниш, кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів та інвестицій

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: креативні індустрії, економіка, креативна Європа, творчі бізнеси, інноваційний розвиток

Досить тривалий час інноваційним сферам економіки не приділялось належної уваги. Проте нині, інновації стають пріоритетним напрямом розвитку національного господарства та економічної системи вцілому. Питання визначення сутності поняття креативних індустрій, тим паче в контексті підписання Україною угоди про долучення до програми «Креативна Європа», стало досить актуальним.

Концепція «креативних індустрій» (Creative industries) на початку ХХІ ст. є «однією з найпопулярніших інноваційних ідей, що мають відношення як до культури, так і до економіки». Визначення «креативних індустрій» у найширшому сенсі було сформульовано Департаментом культури, медіа та спорту Уряду Великобританії в 1998 році [1, с. 38] наступним чином – це діяльність, в основі якої лежить індивідуальне творче начало, навик або талант і яка може створювати додану вартість і робочі місця шляхом виробництва і експлуатації інтелектуальної власності. Антошкіна Л. І. креативні індустрії визначає як «підприємництво у сфері культури», «культурні або творчі бізнеси» [2]. У цьому сенсі поняття «індустрії» забезпечує даний сектор економіки смисловим і технологічним змістом, визнаючи його як виробництво і реалізацію певного типу продукції. Науковець зазначає, що креативні індустрії – це новий сектор економіки, зайнятий розробкою нових творчих продуктів, їх виробництвом і реалізацією [2].

Крім того, використання терміну «креативні індустрії» пов'язане також і з тим, що культура перестає бути елітарною та інклюзивною, а також стає ключовим елементом державної культурної політики.

Згідно з визначенням Лошковської Х. С. культурні індустрії – це «діяльність, в основі якої лежить індивідуальне творче начало, навик чи талант, і яка може створювати додану вартість і робочі місця шляхом створення та експлуатації інтелектуальної власності» [3].

Функціонування креативних індустрій орієнтоване на пошук альтернативних ресурсів, здатних сприяти динамічному соціально-економічному розвитку.

Загалом у 2020 році креативні індустрії згенерували 4,2% доданої вартості української економіки. Це 132,4 млрд грн. Такий показник перевищує індикатори 2019 року – 3,9% [2].

Все більше людей обирають роботу у сфері креативних індустрій. У 2020 році цей відсоток збільшився до 4%, це – 360,3 тис. українців. У 2019 році цей відсоток становив 3,8%.

У 2020 році деякі види діяльності значно покращили свої показники порівняно з попереднім роком, особливо ІТ та дизайн, інші – постраждали від коронакризи.

Обсяг реалізованої продукції бізнесу у сфері креативних індустрій становив 333,9 млрд грн – це 3% від загального обсягу реалізованої продукції в Україні.

Позитивна динаміка українських креативних індустрій спостерігається на тлі падіння ВВП у 2020 році на 4%, а також сповільнення зростання сфери у світі через пандемію (за даними ЮНЕСКО). Це свідчить про вагомому частку сектору ІТ у структурі креативних індустрій, що виявився менш вразливим до наслідків пандемії. Це також може вказувати на значну тіньову частку економіки, яка не відображається в статистиці.

Реалізація концепції креативних індустрій в регіональних програмах розвитку обумовлена зростанням значення інноваційного розвитку, що в рамках креативної економіки, реалізується за допомогою налагодження системної взаємодії між наукою, культурою, промисловістю і бізнесом та проявляється через своєрідні культурні ресурси та використання креативного потенціалу як ресурсу економічного зростання.

Список використаних джерел

1. Хокинс Дж. Креативная экономика: как превратить идеи в деньги / Дж. Хокинс [пер. с англ. И. Щербаковой]. – М.: Классика XXI, 2011. – 256 с.
2. Антошкіна Л.І. Креативні індустрії: проблеми і перспективи розвитку. URL: <http://ir.kneu.kiev.ua:8080/bitstream/2010/1783/1> (дата звернення: 28.04.2022).
3. Лошковська Х. С. Креативні індустрії як сучасний сегмент стратегічного розвитку країн світу. URL: <http://meim.kneu.edu.ua>. (дата звернення: 10.08.2019).
4. Основні економічні показники креативних індустрій в Україні URL: <https://bit.ly/CreativeStats2020> (дата звернення: 28.04.2022)